

TÜRK BASININDA GÖÇMEN, SIĞINMACI VE MÜLTECİ HABERLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

A Review on Migrant, Asylum, Refugee News in the Turkish Press

Sevgi TİRYAKI*

Öz

Uluslararası göçler hem sebepleri hem de neden olduğu sonuçlar bakımından medyanın gündemini belirlemektedir. Medya gündemi ise, halkın bakış açısını biçimlendirmektedir. Çünkü medya -özellikle seçtiği temsiller ile- toplumsal gerçekliği tekrar inşa edebilme gücüne sahiptir. Bu sebeple de ülkemize son yıllarda yoğun bir şekilde gerçekleştirilen Suriyeli, Afgan ve Ukraynalı göçlerinin basında nasıl sunuldukları giderek önem kazanmıştır. Bu noktadan hareketle bu çalışmada, Suriyeli, Afgan ve Ukraynalı göçlerinin Türkiye'deki ana akım medya dışında kalan gazetelerde nasıl sunulduklarını incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla, *Yeni Akit*, *BirGün* ve *Habertürk* gazetelerinde 06.05.2022-06.06.2022 tarihleri arasında yayımlanmış olan konuyla ilgili tüm haber metinleri ve köşe yazıları incelenmiştir. Çalışma kapsamında toplam 173 haber, içerik analizi yöntemi ile ele alınmıştır. Haberlerde, haber aktörlerinin nasıl temsil edildikleri, haber temaları ve alt temalarının neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Toplanan veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Çalışma sonunda, haberlerin en çok, "Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler" ve "Siyasi İçerikler" temaları ile verilmiş oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Göç, göçmen, içerik analizi, mülteci, sığınmacı.

ABSTRACT

International migrations determine the agenda of the media in terms of their causes and consequences. The media agenda, on the other hand, shapes the public's point of view. Because the media has the power to reconstruct social reality, especially with the representations it chooses. Therefore, it has become increasingly important how the Syrian, Afghan and Ukrainian migrations, which have been intensely carried out to our country in recent years, are presented in the press. Therefore, in this study, it is aimed to examine how Syrian, Afghan and Ukrainian immigrants are presented in newspapers outside the mainstream media in Turkey. For this purpose, all news texts and columns on the subject published in *Yeni Akit*, *BirGün* and *Habertürk* Newspapers between 06.05.2022-06.06.2022 were examined. Within the scope of the study, a total of 173 news articles were analyzed by content analysis method. In

* Dr., Konya/Türkiye. E-posta: sevgitiryaki89@gmail.com. ORCID: 0000-0003-3040-5183.

the news, it is aimed to determine how the news actors are represented, what the news themes and sub-themes are. The collected data were analyzed with the SPSS. At the end of the study, it was determined that the news was mostly given with the themes of “Contents Related to Discomfort” and “Political Content”.

Keywords: Migration, immigrant, content analysis, refugee, asylum seeker.

Giriş

Türkiye göç konusunda, bulunduğu coğrafi konumdan dolayı stratejik bir öneme sahiptir. Türkiye'nin sahip olduğu bu konum, onun özellikle sınır komşusu olduğu ülkelerde yaşananlardan oldukça etkilenmesine yol açmaktadır. Türkiye'nin sınır komşusu olan Suriye'de, Arap Baharı'ndan sonra yaşanan iç savaş ve bu savaştan etkilenen Suriyelilerin göç hareketlerini bu bağlamda ele almak mümkündür. 2010 senesinde Arap ülkelerinde yaşanan çatışmalar, Suriye'de son yıllarda savaşa dönüşmüştür. Türkiye'ye göç etmek isteyen Suriyelilerin sayısında büyük artışlar yaşanmıştır. Türkiye ilk kez 2011 yılının Nisan ayında Suriye'de yaşanan savaş nedeniyle, Suriye vatandaşlarının sınırı geçerek Türkiye'ye gelmelerine izin vermiştir. Bu tarihten sonra ise “açık kapı politikası” uygulanarak, Suriye'den Türkiye'ye göçün devam etmesi sağlanmıştır (Özdemir, 2017: 117). Suriye savaşıyla ilgili Türkiye'nin uyguladığı açık kapı politikası, Suriye'den Türkiye'ye göç etmek isteyenlerin reddedilmemesi anlamına gelmektedir (Kirişçi, 2014: 14). Suriye'den ülkemize gelen bu insanlara, kanunlar gereği “mülteci” statüsü verilmemiş, bunun yerine “geçici koruma statüsü” verilmiştir. Fakat 2020 senesinin Mart ayı itibarıyla de, Suriye'de yaşanan savaş on yıldır devam etmektedir (Kaya, 2020: 231).

Suriye halkı gibi Afganistan halkı da daha iyi yaşam koşulları ve kendi ülkelerinde yaşanan çatışma ortamından uzaklaşabilmek için, senelerdir ülkelerinden başka ülkelere göç etmektedirler. Yaşanan çatışmaların birçok sebebi olmasıyla birlikte bu sebeplerden biri, Afganistan'ın doğu-batı bölgeleri arasında ticaret ülkesi olması, yani stratejik bir noktada bulunması ve bir diğer bir nedeni ise, Afganistan'ın Rusya'nın güneye inmesinin önündeki engel konumunda olmasıdır. Bu sebeplerden dolayı bazı ülkeler, tarih boyunca Afganistan toprakları ile ilgilenmişlerdir. Düzenin sağlanamadığı Afganistan'da iç savaş ve çatışmalar da böylece sürekli devam etmiştir (Obayd ve Karataş, 2021: 75). Afganistan'daki çatışmalardan kaçmak isteyen Afganistanlılar, öncelikle Pakistan ve İran'a, ardından da Türkiye'ye göç etmişlerdir (Karakaya ve Karakaya, 2021: 102). Afganistan'dan diğer ülkelere gerçekleşen bu göç hareketi, uzun bir tarihsel dönemde yaşan-

mıştır (Bozok ve Bozok, 2018: 417). Afganistan'dan Türkiye'ye yoğun bir göç dalgasının başlaması ise 2021 senesinde gerçekleşmiştir. Bunun sebebi, Avrupa'ya göç etmek isteyen Afganlılar için, Türkiye'nin bir geçit ülke konumunda bulunmasıdır. Bununla birlikte Türkiye'de yaşayan Afganlıların bulunması da Afgan göçmenler için Türkiye'yi cazip bir yer haline getirmektedir. Bu yüzden Afgan göçmenlerin kalıcı mı yoksa geçici mi olacakları konusunda belirsizlikler bulunmaktadır. Afganistan'da da Suriye'de olduğu gibi bir kaos ortamının bulunması, belirsizliklerin devam etmesi, bu ülkelerden yapılan göçün gün geçtikçe artmasına sebep olmaktadır.

Ukraynalıların yoğun olarak ülkemize gelmeye başladıkları 24 Şubat 2022 tarihi ise, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etme hedefiyle başlattığı saldırıların başlangıç tarihidir. Ukrayna'dan birçok insan, öncelikle Romanya, Polonya gibi sınır komşusu oldukları ülkelere gitmeyi tercih etseler de Türkiye'ye gelen Ukraynalı sayısı da gün geçtikçe artmaktadır.

Göç, Afganistan, Ukrayna ve Suriye'de olduğu gibi, çatışma veya savaş ortamından kaçmak için yapıldığında veya planlı bir şekilde gerçekleştirilemediği zaman birçok problemi beraberinde getirmektedir. Sağlık, eğitim, ekonomi ve sosyal uyum problemleri başta olmak üzere, bu problemleri hem göç eden insanlar hem de özellikle göç ettikleri ülkeye yüklenen yük ya da kültürel çatışmalar bakımından, göç alan ülkedeki insanlar yaşamaktadır. Bu da beraberinde sosyolojik değişimleri ve problemleri getirmektedir. Bu noktada ise, medyanın algı yönlendirme konusundaki gücü göz önünde bulundurulduğunda, göçle gelmiş olan insanlarla ilgili yapılan haberlerde, toplumsal gerilimin artmasını ya da azalmasını teşvik edecek içerikte haberlerin yapılması ve haber içeriğinde kullanılan dilin yönü, kritik rol oynamaktadır. Dolayısıyla böyle kritik bir konuda, basının haberleri hangi temalar ile verdiğinin araştırılması önem kazanmaktadır.

Özellikle son dönemde Suriyelilerin, Ukraynalıların ve Afganlıların ülkemize gerçekleştirdiği göç hareketi, Türk basınında daha geniş yer bulmaya başlamıştır. Bu kişilerin, medyada nasıl temsil edildikleri, bu temsillerin hâlihazırda var olan önyargıların yayılmasına sebep olduğu için önemlidir (Efe, 2015: 7). Bu noktadan hareketle bu çalışmada öncelikle, belirlenen gazetelerdeki haber içeriklerinde kullanılmış olan temsillerin incelenmesi hedeflenmektedir. Çalışmanın ana problemini "Ana akım medya dışında kalan gazetelerdeki haber içeriklerinde, Suriyeli, Afgan, Ukraynalılar ile ilgili hangi temsiller kullanılmaktadır ve bu temsiller 3 farklı ülkeye göre nasıl farklılaşmaktadır?" sorusu oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda, belirlenen alt problemler ise şunlardır: "Gazetelerde bulunan, Uk-

raynalı, Suriyeli ve Afganlarla ilgili haber içeriklerinde, haber temaları ne şekilde farklılık/benzerlik göstermektedir?”, “Gazetelerde bulunan, Ukraynalı, Suriyeli ve Afganlarla ilgili haberler içeriklerinde tercih edilmiş olan alt temalar ne şekilde farklılık/benzerlik göstermektedir?”.

Çalışma kapsamında belirlenmiş olan problemlere yanıt bulabilmek amacıyla öncelikle “göç” kavramı, ardından sıklıkla birbirlerinin yerine kullanılan “mülteci”, “göçmen”, “sığınmacı” kavramlarının açıklanmasında fayda vardır. Göç, kişilerin veya grupların kalıcı veya geçici olmak üzere buldukları yerleşim yerinden başka bir yerleşim bölgesine doğru yer değiştirmeleri hareketidir. Bu hareket, zaman zaman bireylerin kendi istekleri ile gerçekleştirmekte, zaman zaman ise zorunlu bir şekilde meydana gelmektedir. Zorunlu şekilde gerçekleşen göç hareketlerine sebep olan faktörler; doğal, ekonomik, dini ve siyasi olabilmektedir (Selim, 2017). Göç kavramının birçok tanımı bulunmaktadır. Bunlardan biri, göçü; yaşanılan bir yerden başka bir yere gidilmesi ya da bulunulan konumdan başka bir konuma taşınma olarak ifade etmektedir. Yani göç, nedeni göz önünde bulundurulmaksızın, insanların coğrafi olarak yer değiştirmeleri anlamına gelen bir nüfus hareketidir (Demirhan ve Aslan, 2015: 25). Oysa bu noktada, gezi amacıyla yapılan veya bir noktadan başka bir noktaya gerçekleştirilen her hareketin göç olarak nitelendirilmemesi gerektiğine dikkat edilmelidir. Birleşmiş Milletler’e göre, bir hareketin göç olarak kabul edilebilmesi için, gidilen yerde bir seneden daha uzun süre kalmanın hedeflenmiş olması gerekmektedir (Akgür, 1997: 41-42). Uluslararası Göç Örgütü tarafından hazırlanan *Göç Terimleri Sözlüğü*’nde ise göç kavramı şu şekilde tanımlanmaktadır: “Bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde yer değiştirmesi” ve “süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirdiği nüfus hareketleri”dir (IOM, 2009: 35-36).

Göçün birçok farklı boyutu bulunmaktadır. Göç; ekonomik koşulları etkilemesi bakımından, toplumsal hareketlilik ve bu hareketliliğin sınırlandırılmasına duyulan ihtiyaç bakımından, göç edilen ülkeye sosyal uyum sağlanması açısından; ekonomik, politik ve sosyo-psikolojik boyutlara sahiptir (King, 2012; 96; Tümertekin ve Özgüç, 2002: 291). Göç, bu ekonomik, politik ve sosyal boyutları ile toplumları değiştirmektedir (Özer, 2004: 11). Castles ve Miller’de bu anlamda göçün tek boyutlu bir hareket olmadığını, göç eden kişileri ve göç alan ülkeleri karşılıklı bir şekilde etkileyen kolektif bir eylem olduğunu ifade etmektedirler. Bunun yanı sıra, göç hareketini gerçekleştiren kişilerle birlikte, ailelerinin de bu eylemden nesiller boyu etkileneceklerini belirtmektedirler (2008: 29). Yani, göçlerin meydana gelmesinde birçok

farklı sebebin bulunması gibi, göçler gerçekleştiikten sonra da birçok farklı sonuca yol açmaktadır. Özellikle Suriye, Afganistan ve Ukrayna'dan ülkemize yapılan göçlerin, ekonomik, kültürel ve siyasal birçok neticesi bulunmaktadır.

Göçün çok boyutlu bir eylem olması, göç hareketinin gerçekleşmesi için birçok farklı sonucu olduğu gibi birçok farklı nedene sahip olmasından da kaynaklanmaktadır. Göçün gerçekleşmesinde, birçok farklı sebep rol oynarken, Ravenstein için ise en temel sebep ekonomidir. Ravenstein, ekonominin dışında kalan faktörlerin çok belirleyici olmadığını ifade etmektedir (Ravenstein, 1885). Kendi yaşadığı tarihsel dönem için bu çıkarım doğru olsa bile, zamanla geçerliliğini kaybetmiş olmasından dolayı, çeşitli eleştiriler almıştır. Bu noktada ise günümüzde yaşanan göçün sebeplerini itme çekme kuramları bağlamında değerlendirmek, göç hareketlerinin anlaşılabilirliğini arttırmaktadır. Çünkü bu kuramlara göre, kişilerin bir yerden başka bir yere göç etmelerinde itici ve çekici olmak üzere birçok faktör rol oynamaktadır. Bu faktörler, çoğu insan için ortak olmasına rağmen, zaman zaman ise farklılık gösterebilmektedir. Örneğin, güzel bir iklime sahip bir yerde yaşama fikri herkes için cazip olabilirken, kötü bir iklime sahip bir yerde yaşama fikri ise yine çoğu insan için itici bir faktör olmaktadır. Bu faktörlerin kişiden kişiye farklılık gösterdiği durumlar da bulunmaktadır. Mesela, çocuk sahibi ebeveynler için, iyi bir eğitim sistemine sahip yerde yaşama fikri cazipken, çocuk sahibi olmayan birey için bu faktör belirleyici olmayabilir. Lee, göç hareketlerini açıklarken bu faktörlere göre bir değerlendirme sunmaktadır. Kişi bir yerden başka bir yere göç ederken, çekici faktörler, itici faktörlerden daha çok veya baskın ise, göç hareketinin gerçekleştiğini ifade etmektedir (Lee, 1996: 50). Afganistanlıların, Ukraynalıların ve Suriyelilerin de göç hareketlerini gerçekleştirirken, itici faktörlerin ağır bastığını, ülkelerinde yaşanan kaos ve savaş ortamından kaçmak için, kendilerini güvende hissedecekleri ülkelere doğru göç etmeye başladıklarını göz önüne aldığımız zaman, itme ve çekme kuramlarının göç hareketlerinin temelini oluşturduğunu net bir şekilde görmek mümkündür.

Göç kavramının anlaşılabilirliğini artırmak için göçe ve göç edenlere ilişkin diğer kavramları da incelemek gerekmektedir. Özellikle mülteci, sığınmacı ve göçmen kavramlarının birbirlerinden farklı anlamlar taşımalarına rağmen, çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılmaları, anlam karmaşasına yol açmaktadır. Bu karışıklık sadece gündelik dilde değil, aynı zamanda haber metinlerinde de sıklıkla yaşanır hale gelmiştir. Kavramların yanlış kullanılmaları, yanlış anlamlandırmalara sebebiyet vermektedir. Bu sebeple de bu

kavramların her birini kendine has ve diğerlerinden ayrılan özellikleriyle birlikte açıklamakta fayda bulunmaktadır.

“Mülteci” kavramı, Uluslararası Koruma Kanunu’nun 61. Maddesine (Resmî Gazete, 2013) göre; kendi ülkesinde ırk, din, uyruk gibi meselelerde, sosyal, politik ya da ekonomik olarak yaşadığı ya da yaşayacağı kötü muamele sebebi ve haklı gerekçelerle, yaşamakta olduğu ülkesinin dışına çıktığı zaman yine zulme uğramaması için vatansız bireylere verilen statüdür. Uluslararası Göç Örgütü’nün (IOM), “mülteci” kavramı ise şu şekildedir: Mülteci; “İrki, dini, tabiiyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti ve siyasi görüşleri yüzünden haklı bir zulüm korkusu nedeniyle vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve söz konusu korku yüzünden, ilgili ülkenin korumasından yararlanmak istemeyen kişi”dir (2009: 65). Bununla birlikte mülteci, savaş sebebiyle, etnik veya dini baskılar sebebiyle ülkesinden başka bir ülkeye kaçmak mecburiyetinde kalan birey olarak da tanımlanabilmektedir (Szaflarski & Bauldry, 2019: 177). Yani mülteci, kendi isteğiyle değil, başka sebeplerle ülke sınırları dışına gönderilen ya da kendisi gitmek zorunda kalan bireydir (Seyyar ve Genç, 2010: 512).

Göçmen kavramı ise, Uluslararası Göç Örgütü’nün *Göç Terimleri Sözlüğü*’nde şu şekilde tanımlanmaktadır; Kişinin bir yerden başka bir yere göç ederken, göç etme fikrine kendi özgür iradesiyle sahip olması, göç hareketini bu şekilde gerçekleştirmiş olma durumudur (IOM, 2009). Göç hareketini bu şekilde gerçekleştiren bireylere “göçmen” ismi verilmektedir. Göçmen kavramı genellikle, daha iyi yaşam koşullarına sahip olmak için, bireylerin kendi iradeleriyle göç etmeleri durumunda kullanılmaktadır (Adıgüzel, 2016: 5).

“Mülteci” ve “göçmen” kavramlarından farklı olarak “sığınmacı” kavramı, *Göç Terimleri Sözlüğü*’nde (IOM, 2009) şu şekilde tanımlanmaktadır: Sığınmacı; zarar görmekten korunma hedefiyle, yaşadığı ülkeden başka bir ülkede güvende olma arayışı içinde olan, mülteci olabilmek için yaptığı başvurunun neticelenmesini bekleyen bireydir. Kişinin yapmış olduğu başvurunun olumsuz sonuçlanması durumunda, sınır dışı edilme ihtimali doğmaktadır. Yani, sığındıkları ülkelere yapmış oldukları başvurunun henüz kabul edilmemiş olması, kişilerin bekleme süresi boyunca “sığınmacı” statüsünde oldukları anlamına gelmektedir (Topkaya ve Akdağ, 2016: 700). Uluslararası literatürde de sığınmacılık mültecilikten önceki aşama olarak kabul edilmektedir. Yani sığınmacı, mülteciliğe aday olan kişidir. Mülteci olmaya uygun olup olmadığının belirlenmesi süresince sığınmacı statüsü verilen bireyler, hemen hemen mültecilerle benzer haklara sahiptirler (Başak, 2011).

Türk Dil Kurumu ise sığınmacının tanımını şu şekilde yapmaktadır: “Sığınmacı; başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kişi, sığınık, mülteci.” ve “yabancı bir ülkede iltica etmeden önce belirli bir süre kalan kimse” demektir (TDK, 2019). 1994 tarihli İltica ve Sığınma Yönetmeliğinin 3. Maddesinde sığınmacı; ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyuşu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancıdır (Mülteci-Der., 2019: 2).

Buraya kadar verilen tanımlamalardan da anlaşılacağı gibi, her ne kadar mülteci ve sığınmacı kavramları birbirlerinin yerine kullanılsa da iki kavram arasında belirgin bir fark bulunmaktadır. Bu fark, sığınmacı kişinin, resmi olarak soruşturma aşamasında olup, geldiği ülkeye yapmış olduğu başvurunun henüz neticelendirilmemiş olmasıdır (IOM, 2009: 49). Başvuru olumlu sonuçlanıp, kişiye resmi olarak sığınma hakkı verildiği zaman ise, kişi artık “mülteci” konumunda olmaktadır. Bu ayırmadan biraz farklı olarak, Türkiye’de mültecilik ve sığınmacılık kavramları coğrafi durumlara göre belirlenmektedir (Şimşek, 2018: 376). Ülkemizde, yalnızca Avrupa’dan gelen sığınmacılara “mülteci” statüsü verilirken, Avrupa dışından gelen sığınmacılara “mülteci” statüsü verilmemektedir. Bu sebepten ötürü, Suriye’den gelerek ülkemize sığınanlar “geçici korunma kapsamında olan sığınmacılar” olarak kabul edilmektedirler (Şimşek, 2018). Bir diğer deyişle kendi ülkelerinde yaşanan savaştan kaçarak Türkiye’ye sığınan Suriyelilerin alabilecekleri statü ya “sığınmacı” ya da “kaçak göçmen” olmaktadır (Efe, 2015: 14). Bu kişiler için “göçmen” ya da “mülteci” kavramlarının kullanılması, kavramların taşıdıkları anlam bakımından uygun olmamaktadır. Bununla birlikte, Ukraynalılar için “mülteci” kavramının kullanılması, Cenevre sözleşmesine göre uygun olmaktadır.

Mülteci ve sığınmacı kavramları arasındaki farkı açıkladıktan sonra, “göçmen” kavramının farklılaştığı noktaya da açıklık getirmekte fayda vardır. Göçmenler için, yaşadıkları ülkede gördükleri zulüm ortamından kaçma gibi bir durum bulunmamaktadır. Göçmenler genellikle, daha iyi sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel yaşam standartları için, kendi istekleri ile bir ülkeden diğerine göç eden kişilerdir. Bu noktadan hareketle, Türkiye’de bulunan Afganların bir kısmının sığınmacı statüsünde, diğer kısmının ise daha

iyi yaşam standartlarına sahip olabilmek için ülkemize gelmiş göçmenler olduklarını söylemek mümkündür (Karakaya ve Karakaya, 2021: 101).

Literatürde Göçmenlerin Medyadaki Temsillerine Yönelik Çalışmalar

Suriyelilerden sonra Afganistanlıların ve Ukraynalıların da ülkemize çeşitli sebeplerle göç etmeye başlamalarının ardından, göçmenlerin medyadaki temsilleri üzerine birçok çalışma yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışmalar incelendiği zaman, çoğunluklu olarak Suriyeli sığınmacılarla ilgili oldukları, ardından nispeten daha az bir oranda Afganistanlılarla ilgili çalışmaların yapılmış olduğu görülmektedir. Literatür tarandığı zaman, Ukraynalı göçmenlerin medyadaki temsilleri ile ilgili bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bu çalışma, 3 farklı ülkeden ülkemize çeşitli sebeplerle göç eden insanların, 3 farklı gazetede temsillerinin karşılaştırılmasına olanak sağlaması bakımından, diğer çalışmalardan farklılaşmaktadır. Bununla birlikte, haberlerde kullanılan temaların da hem 3 farklı gazeteye göre nasıl farklılaştığını, hem de 3 farklı ülkeden göç etmiş insanlarla ilgili nasıl değişkenlik gösterdiğini ortaya koyması açısından da literatüre fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Literatür incelendiği zaman, göçmenlerin medyadaki temsillerine yönelik gerçekleştirilmiş olan çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

Çağlar ve Özkır (2014), *Sabah* ve *Hürriyet* gazetelerinde 4 aylık süre boyunca Suriyeli mültecilerle ilgili yer almış olan köşe yazılarını inceledikleri çalışmalarında, eleştirel söylem analizi yöntemini kullanmışlardır. Gazetelerin sahip oldukları farklı ideolojik arka planların, Suriyeli mültecilerle ilgili haberlerin sunumlarını ne şekilde belirlediği sorusuna cevap bulmayı amaçladıkları çalışmalarının sonunda, gazetelerin sahip oldukları milliyetçi düşüncenin, Suriyeliler ile ilgili yayınladıkları haberlerini sunum biçimlerini de etkilediğini tespit etmişlerdir.

Pandır vd. (2015), *Hürriyet*, *Sabah*, *Posta*, *Sözcü* ve *Zaman* gazetelerinde Suriyeli sığınmacılar ile ilgili yayınlanmış olan tüm haberleri inceledikleri çalışmalarında, Suriyeli sığınmacıların bu gazetelerde nasıl temsil edildikleri sorusuna yanıt aramışlardır. Çalışma sonunda, Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerde genellikle olumlu veya tarafsız bir tutumun mevcut olduğu, temsil konusunda ise farklılıkların bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Şen (2017), Suriyeli mültecilerin anaakım ve alternatif medyada nasıl temsil edildiklerini araştırdığı çalışmasında, içerik analizi yöntemini kullanmıştır. Çalışma kapsamında, *Hürriyet* ve *Habertürk* gazeteleri ile *Bianet* ve *Sendika.org* haber sitelerindeki ilgili haberler incelenmiştir. Çalışma sonunda, anaakım medya ve alternatif medyada yer alan haberlerin birbirlerinden

yaklaşım olarak farklılık gösterdiği ifade edilmektedir. Anaakım medyanın, mültecilerle ilgili haberlerde daha çok konunun siyasi yönleriyle ilgilendikleri, alternatif medyanın ise konunun insan hakları boyutuyla ilgilenmekte olduğunu belirtmektedirler.

Yıldırım (2018), halkın göçmenlerle ilgili düşünceleri üzerinde medyanın rolünü araştırdığı çalışmasında, göçmenlerle ilgili olumsuz temsillerin, toplumsal uyum konusunda olumsuz bir rol oynayacağı görüşünden hareketle, çeşitli gazetelerdeki göçmen haberlerini söylem analizi yöntemi ile incelemiştir. Çalışma kapsamında incelenmiş olan haberler Suriyeli göçmenlerle ilgili farklı gazetelerde yer almakta olan haber içerikleridir.

Sarılar Ekşioğlu (2018), *Hürriyet* ve *Sabah* gazetelerinde mülteci ve sığınmacılarla ilgili yer alan haberlerin içerik analizini ve eleştirel söylem analizini yaptığı çalışmasında, Afgan sığınmacılar ile Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haber içeriklerine yer vermektedir. Çalışma sonunda, *Hürriyet* gazetesinin “Suriyeli” ve “mülteci” kavramlarına genellikle yer vermiş olduğu, *Sabah* gazetesinin ise, incelenen dönem içerisinde yapmış olduğu haberlerde Suriyeliler ile ilgili eleştirel bir haber içeriğine yer vermediğini belirtmektedir.

Sarıkaya (2020), *Cumhuriyet* ve *Sabah* gazetelerinde yayınlanmış olan göçmen hareketleriyle ilgili 47 haberi söylem analizi yöntemiyle inceleyerek, haberlerin farklı gazetelerde nasıl yansıtıldığını ortaya koymaktadır. Çalışmada söz konusu olan göçmen hareketleri, Türkiye'nin Avrupa sınırlarını Suriyeli göçmenlere açmasının ardından gerçekleşmiş olan hareketlilik ve bunun gazetelere yansıma biçimidir. Çalışma sonunda elde edilen bulgular ışığında Sarıkaya, gazetelerin haberleri farklı şekillerde sunmalarına rağmen, Suriyeli göçmenleri benzer şekilde temsil ettiklerini ifade etmektedir.

Alıklıç vd. (2021), Suriyeli mültecilerle ilgili çalışmalarında, sosyal medya platformlarından biri olan Twitter üzerindeki paylaşımları incelemiştir. Çalışma kapsamında incelenen 4.217 adet tweette, bu paylaşımların ağırlıklı olarak, nefret söylemi barındırdığı, hakaretler ve aşağılamalar içerdikleri ve düşmanlık temalı içerikler oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Şan ve Abdulhakimoğulları (2021), Türk toplumunun Suriyeli sığınmacılar ile birlikte yaşama konusunda ne düşündüklerini, medyada gündeme gelen konulardan etkilenip etkilenmediklerini incelemiştir. Çalışma kapsamında, konuyla ilgili 1231 tweet incelenmiş, çalışmanın sonunda ise, Türk toplumunun Suriyeli sığınmacılarla ilgili kaygısının, ağırlıklı olarak birlikte

yaşamakla ilgili olduğunu, ekonomik gerekçelerin daha sonra geldiğini ifade etmektedirler.

Haydari (2021), 3 yıllık bir süre boyunca Twitter da Suriyeli sığınmacılar ile ilgili atılmış tweetleri incelediği çalışmasında, içerik analizi yöntemini kullanmıştır. Çalışma sonunda, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların sayısındaki artışla birlikte, göçmenlere yönelik hoşgörüde bir azalmanın yaşandığını belirtmektedir.

Şit, “Uluslararası Medya Kuruluşlarında Afgan Sığınmacı Haberleri Üzerine Bir İnceleme” (2022) isimli çalışmasında, bir aylık süre boyunca Afgan sığınmacılarla ilgili uluslararası medya kuruluşlarının yapmış oldukları haberleri, haberlerde Suriyeli mültecilerin ve Afgan sığınmacıların nasıl temsil edildiklerini, benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymaktadır. Şit, Afganistanlı sığınmacılarla ilgili yapılan haberlerde bir artış olsa da yine de ikinci plânda kaldıklarını ifade etmektedir.

Livberber (2021), eleştirel söylem analizini kullandığı çalışmasında, Suriyeli sığınmacıların medyada nasıl temsil edildiklerini incelemiştir. Bu amaçla, Hürriyet, Sabah ve Sözcü gazetelerinde, çalışma kapsamında belirlenmiş tarihte Suriyeli sığınmacılarla ilgili yayınlanmış olan haberleri incelemiştir. Çalışmanın sonunda Livberber, Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerde, olay ve bağlam bütünlüğünün olmadığı, biz/onlar ayrımının yapıldığını ifade etmektedir.

Gezik (2022), Suriyeli göçmenlerin anaakım medyada nasıl temsil edildiklerini ortaya koyma hedefi olan çalışmasında, eleştirel söylem analizi yöntemini kullanmıştır. Çalışma kapsamında incelemeye dâhil edilen gazeteler, *Hürriyet*, *Sözcü*, *Posta* ve *Cumhuriyet* gazeteleridir. Çalışma sonunda, Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerde, yanıltıcı unsurlara, abartılara, olumsuz yorumlara ağırlık verilmiş olduğu, Suriyeli sığınmacılardan bahsedilirken çoğu zaman biz- onlar ayrımı yapıldığı sonuçlarına ulaştığını belirtmektedir.

Amaç ve Yöntem

Çalışmada son dönemde ülkemize gerçekleştirilen göç hareketlerinin, ana akım medya dışında kalan gazeteler tarafından hangi temsiller ile sunulduklarını ve bu sunumun hangi haber temalarıyla yapıldığını tespit etmek hedeflenmiştir. Bununla birlikte, farklı ülkelerden Türkiye’ye gelen insanlarla ilgili yapılmış haberlerde, gazetelerin tutum farklılığı gösterip göstermediğini tespit etmek de amaçlanmıştır. Özellikle Suriyeli sığınmacılar/kaçak göçmenler ile ilgili hem medyada hem de akademik çalışmalarda yoğun bir ilgi bulunmaktadır. Bu ilgi, çeşitli sebeplerle ülkemize gelen diğer

yabancı gruplar üzerine düşünülmesini ya da araştırılmasını bir anlamda gölgelemektedir. Dolayısıyla bu çalışma, farklı sebeplerle ülkemize sığınmış/göç etmiş ya da mülteci statüsünde gelmiş 3 farklı ülkenin vatandaşları ile ilgili yapılmış olan haberlerde öne çıkarılan temaların ve kullanılmış olan temsillerin karşılaştırılmasına imkân sağladığı için önemlidir.

Çalışmanın evreni, ana akım medya dışında kalan gazetelerdir. Örneklem ise, bu gazeteleri temsil ettiği kabul edilen *Yeni Akit*, *BirGün* ve *Habertürk* gazeteleri olarak belirlenmiştir. Çalışma, bu üç gazetenin 06.05.2022-06.06.2022 tarihleri arasında yayımladıkları haberler ile sınırlandırılmıştır. Bu tarih aralığının seçilmesinin nedeni, Suriye ve Afganistan'dan ülkemize göçle gelenlerin ardından, -Şubat 2022 tarihi itibarıyla Rusya'nın Ukrayna'ya savaş açması (Tam ve Kurtulmuş, 2022: 28) sonucunda- Ukraynalı mültecilerin de ülkemize gelmeye başladıkları ve göçmenlerle ilgili haberlerin medyada geniş yer bulmaya başladığı tarih aralığı olmasıdır. Böylelikle, medyada yer alan haberlerin, üç farklı ülkeden Türkiye'ye göçle gelen insanlara göre karşılaştırmasının yapılmasına imkân sağlanmıştır.

Gazetelerin haber içeriklerinin anlamlarını araştırmak için, içerik analizi tekniği uygun bir yöntemdir. Bu nedenle çalışmada içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde hedef, içerikteki temel vurguyu tespit edebilmek ve bu bağlamda değerlendirme yapmaktır. İçerik analizi, sadece sosyoloji alanında değil, siyaset, eğitim, psikoloji gibi birçok alanda da kullanılabilir. Çünkü içerik analizinde nesne, alan ayrımı yapılmaksızın, yazıya geçirilmiş metinlerdir. Bu metinler, ders kitapları, şiir kitapları veya gazete haberleri vb. olabilir (Bal, 2013: 180). Bu çalışmanın nesnesi de gazetelerin haber metinleridir.

Veri Toplama Teknikleri

Çalışmanın amacı doğrultusunda, 06.05.2022-06.06.2022 tarihleri arasında kalan bir aylık süre zarfında, belirlenen üç gazetede, konuyla ilgili çıkan tüm haber metinleri ve köşe yazıları tek tek incelenmiştir. Suriyeli sığınmacılar, Ukraynalılar ve Afganlar ile ilgili haberlere ulaşabilmek için, gazetelerin internet arşivlerinden yararlanılmıştır. Gazetelerin internet arşivlerinde, "Suriyeli", "Afgan", ve "Ukraynalı" anahtar kelimeleri aratılmıştır. Konuyla ilgisiz olan haberler ve birebir tekrar eden içerikler elendikten sonra geriye kalan toplam 173 haber içeriği incelenmiştir. Bu haber içeriklerinin, 58'i *Habertürk* gazetesine, 75'i *Yeni Akit* gazetesine, 40'ı ise *BirGün* gazetesine aittir. 173 haber içeriğinden toplanan veriler, SPSS programı ile analiz edilmiştir.

Gazete İsmi	Veriler	Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler	Siyasi İçerikler	Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler	Memnuniyet Temalı İçerikler	Nötr İçerikler	Toplam
Haber-türk	Count	14	22	16	1	17	58
	% of Total	24,13%	37,93%	27,58%	1,72%	29,31%	33,52%
Yeni Akit	Count	6	37	21	6	9	75
	% of Total	8%	49,3%	28%	8%	12%	43,35%
BirGün	Count	11	10	10	3	9	40
	% of Total	27,5%	25%	25%	7,5%	22,5%	23,12%
Toplam	Count	31	69	47	10	35	173
	% of Total	17,91%	39,88%	27,16%	5,78%	20,23%	100,0%

Tablo 1. İncelenen 3 Gazeteye Ait Değişkenlerin Bir Arada Gösterimi¹

Bulgular üç temel başlık altında; 1. Haber aktörlerinin nasıl temsil edildiğine dair bulgular, 2. Haber temalarına dair bulgular, 3. Haberlerin alt temalarına dair bulgular olmak üzere tablolar halinde düzenlenerek yorumlanmış ve haber örneklerine yer verilmiştir. Haber aktörlerinin nasıl temsil edildiği ile ilgili, haber içerikleri incelendiği zaman en çok, “kardeşlerimiz”, “mülteciler”, “sığınmacılar”, “göçmenler” gibi kavramların kullanıldığı tespit edildiği için, ilk analiz bu kavramların kullanımıyla ilgili yapılmıştır. Üç farklı gazetede yer alan, haber içerikleri için üç ayrı tablo verilmiştir. Ardından, haber temaları belirlenmiştir. İncelenen 3 farklı gazetede yer alan konuyla ilgili haber ve köşe yazıları 5 genel tema altında toplanmıştır. Bu temalar şu şekildedir:

Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler: İncelenen haber içeriğinde, sığınmacıların, göçmenlerin veya mülteci statüsüne sahip olanların ekonomik, sosyal, kültürel vb. açılardan, ülkemizde bulunmaları ile ilgili rahatsızlık veya memnuniyetsizlik duyulması gibi ifadeler bulunuyorsa, haber bu kategori altında değerlendirilmiştir. Örneğin: “Kılıçdaroğlu: ‘Türkiye’ye gelen kaçakların, Afganların ve Suriyeli sığınmacıların ülkelerine geri gönderilmesi

¹ Çoklu yanıt olduğu için (bir haber içeriği birden fazla kategoride değerlendirilebildiği için), kategoriler altında değerlendirilen haber içeriklerinin toplamı yüzde yüzü geçmektedir.

gerektiğine inanıyorum. Benim vatan sevgimde sınır namustur anlayışı var. Yol geçen hanına dönen sınırları koruyamayanlar devleti yönetemezler. 8 milyon kişiyi başımıza indirdiler, bu yük taşınmıyor. Gitmek zorundalar, gidecekler.’ dedi.” (21.05.2022) (URL-1).

Siyasi İçerikler: İncelenen haber içeriğinde, hükümetin sığınmacı, mülteci ve göçmenlerle ilgili izlediği yol, bu konu hakkında yapılmış olan eleştiriler ya da destekleyici ifadelere yer verilmişse, sınır güvenliği ile ilgili siyasi yaklaşımlar yansıtılmışsa, haber içeriği bu kategori altında değerlendirilmiştir. Örneğin: “Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan Ümit Özdağ’a: İstihbaratçı artığı siyasetçiler! Cumhurbaşkanı Erdoğan, ‘Suriyeli sığınmacılar tartışması kirlili bir planın parçasıdır. Hiçbir değeri olmayan istihbaratçı artığı siyasetçilerin bu konudaki çırpınışlarının sebebini anlıyoruz.’ dedi.” (18.05.2022) (URL-2).

Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler: Çalışma kapsamında belirlenmiş olan gazetelerde sığınmacı, göçmen ve mülteciler ile ilgili bir aylık süre zarfında yer verilmiş olan haber içeriklerinde, çeşitli sebeplerle Türkiye’ye gelen bu kişilere karşı hoşgörülü davranılması ve bu durumun dini açıdan da düşünülerek değerlendirilmesi gibi tavsiyeler, dini yaklaşımlar bulunuyorsa haber içeriği bu kategoride değerlendirilmiştir. Örneğin: “İletişim Başkanı Altun’dan YİK Toplantısı sonrası açıklamalar: ... Cumhurbaşkanımız medeniyetimiz, inancımız, kültürümüz ve değerlerimizde yeri olmayan yabancı düşmanlığına milletimizin ve devletimizin asla izin veremeyeceğini ifade etmiştir“ açıklamalarına yer verdi.” (24.05.2022) (URL-3).

Memnuniyet Temalı İçerikler: Haber içeriğinde ülkemize göç ederek sığınarak ya da mülteci statüsünde gelen farklı ülkelerin insanları ile ilgili, yaşanan durumdan duyulan hoşnutluk yansıtılmışsa, söz konusu haber bu kategori altında değerlendirilmiştir. Örneğin: “Cem Küçük: Suriyeliler olmasa bazı sektörler eleman bulmakta zorluk çeker.’ başlıklı haber içeriğinde şu cümlelere yer verilmektedir: “AKP’ye yakınlığıyla bilinen Türkiye gazetesi yazarı Cem Küçük, ucuz işgücü olarak sömürülen göçmenlerin geri gönderilmesi tartışmalarına ilişkin, “Yaşadığımız ekonomik sıkıntıları kötüye yorumlayıp işsiz insanlara, ‘Suriyeliler yüzünden işsizsiniz’ diyorlar. Hâlbuki Suriyeliler olmasa bazı sektörler eleman bulmakta zorluk çeker“ ifadelerini kullandı.” (06.05.2022) (URL-4).

Nötr İçerikler: İncelenen haber içeriğinde, sadece bilgi vermek amaçlanmış ve yorumlamalardan kaçınılarak bir sunum yapılmışsa, haber bu kategori altında değerlendirilmiştir. Örneğin: “Türkiye genelinde çeşitli iller-

de yapılan operasyonlar sonucu yakalanan 236 kaçak Afgan göçmen. İstanbul'dan kalkan uçakla ülkelerine gönderildi. İstanbul İl Göç İdaresi Müdürlüğü Geri Gönderme Merkezi, Türkiye genelinde yapılan operasyonlarda yakalanan 236 Afgan uyruklu düzensiz göçmeni otobüslerle havalimanına getirdi. Buradaki işlemleri de tamamlanan Afgan göçmenler ülkelerine gönderilmek üzere saat 00.30'da uçağa bindirildi." (06.01.2022) (URL-5).

Çalışma kapsamında belirlenen alt temalar ise; "Sığınmacıların Sorunları", "Ekonomik Sorunlar", "Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar", "Sosyal ve Kültürel Sorunlar"dır.

Bulgular

1. Haber Aktörlerinin Nasıl Temsil Edildiğine Dair Bulgular

1.1. Habertürk Gazetesindeki Haber Aktörlerinin Temsillerine Dair Bulgular

Kiminle ilgili Olduğu	Veriler	Kardeşlerimiz	Mülteciler	Sığınmacılar	Göçmenler	Diğer	Hiçbiri	Total
Afgan	Count	0	2	9	12	2	2	20
	% of Total	0,0%	3,4%	15,5%	20,7%	3,4%	3,4%	34,5%
Suriyeli	Count	3	10	26	19	2	1	33
	% of Total	5,2%	17,2%	44,8%	32,8%	3,4%	1,7%	56,9%
Ukraynalı	Count	0	3	3	0	0	3	9
	% of Total	0,0%	5,2%	5,2%	0,0%	0,0%	5,2%	15,5%
Total	Count	3	15	35	30	4	6	58
	% of Total	5,2%	25,9%	60,3%	51,7%	6,9%	10,3%	100,0%

Tablo 2. Habertürk Gazetesindeki Haber Aktörlerinin Temsillerine Dair Bulgular

Habertürk gazetesinde belirlenen tarih aralığında, konuyla ilgili toplam 58 haber incelenmiştir. İncelenen içeriklerde, Afganlarla ilgili yapılmış olan haberlerin %20,7'sinde "göçmen" ifadesinin kullanıldığı, ülkemize gelen Suriyeliler ile ilgili haberlerin %44,8'inde Suriyeliler için "sığınmacılar" ifadesinin tercih edilmiş olduğu tespit edilmiştir. Ülkemize gelen Ukraynalılar ile ilgili yapılmış olan haberlere bakıldığında ise, haberlerin %5,2'sinde bir tanımlama yapılmamış olduğu, tanımlama yapılan nadir sayıdaki haberde ise, "mülteciler", "sığınmacılar" ifadelerinin %5,2'lik oranda eşit şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Diğer yandan, "kardeşlerimiz" ifadesinin, en çok Suriyeliler ile ilgili yapılmış haberlerde kullanılmış olduğu sonucu

elde edilirken, “mülteciler” ifadesinin ise yine en yüksek oranda Suriyeliler ile ilgili yapılmış olan haberlerde kullanılmış olması dikkat çekicidir.

Çalışmanın kuramsal kısmında da belirtildiği gibi, ülkemize göç eden kişilerle ilgili bir temsil sorunu yaşandığı, buradaki verilerle de görülmektedir. *Habertürk* gazetesinde bulunan ilgili haber içeriklerinde, genellikle temsiller uygun bir şekilde kullanılmış olsa da ülkemize göç eden Suriyeliler ile ilgili “mülteciler” tanımlamasının kullanılması dikkat çekmektedir. Çünkü ülkemizde yalnızca Avrupa’dan gelen sığınmacılara “mülteci” statüsü verilirken, Avrupa dışından gelen sığınmacılara “mülteci” statüsü verilmemektedir.

Haber Örnekleri:

“... Aynı zamanda Suriyeli 1 milyon mültecinin dönüşü için bu operasyonun belirleyici olabileceğini söyleyebilir misiniz?”

“Gündem: Suriyeli sığınmacılar! Kabine Toplantısı ne zaman saat kaçta?” (09.05.2022) (URL-6).

“Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan Kabine Toplantısı sonrası önemli açıklamalar: Şu anda 3 milyon 700 bin Suriyeli bizim kardeşimizdir. Biz bu kardeşlerimize, sahip çıktık, çıkıyoruz, çıkacağız Bay Kemal. Senin ortakların varsın PKK terör örgütü mensupları olsun. Sen onlarla Ankara’dan yürümeye devam et. Biz bu kardeşlerimizle Ensar ve Muhacir kardeşlerimizle yürümeye devam edeceğiz.” (09.05.2022) (URL-7).

“... Bakan Soylu: 503 Bin 150 Suriyeli Kardeşimiz Ülkesine Gönüllü Olarak Geri Döndü. ...” (01.06.2022) (URL-8).

“Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın, ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı Sulivan ile görüştü. ...Ukraynalı mülteci sayısının artması ve çatışma bölgelerinde ortaya çıkan insani durumdan duyulan endişe de dile getirildi...” (30.05.2022) (URL-9).

1.2. Yeni Akit Gazetesinde Haber Aktörlerinin Temsillerine Ait Bulgular

Kiminle ilgili O.	Veriler	Kardeşlerimiz	Mülteciler	Sığınmacılar	Göçmenler	Diğer	Hiçbiri	Muhacir	Total
Afgan	Count	0	3	2	10	0	3	0	16
	% of Total	0,0%	4,0%	2,7%	13,3%	0,0%	4,0%	0,0%	21,3%
Suriyeli	Count	4	25	32	20	3	3	1	59
	% of Total	5,3%	33,3%	42,7%	26,7%	4,0%	4,0%	1,3%	78,7%
Total	Count	4	28	34	30	3	6	1	75
	% of Total	5,3%	37,3%	45,3%	40,0%	4,0%	8,0%	1,3%	100,0%

Tablo 3. Yeni Akit Gazetesindeki Haber Aktörlerinin Temsillerine Ait Bulgular

Yeni Akit gazetesinde bulunan konuyla ilgili toplam 75 haberin, %78,7 si Suriyeliler ile ilgili temsillerin kullanıldığı haberlerdir. Suriyeliler ile ilgili yapılmış olan haberlerin, %42,7'sinde “sığınmacılar” ifadesi kullanıldığı, ardından %33,3 oranında “mülteciler” ifadesine yer verilmiş olduğu belirlenmiştir. Afganlarla ilgili yapılmış olan haberlerin ise %13,3'ünde “göçmenler” ifadesine yer verilmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaya dâhil olan zaman aralığında incelenen *Yeni Akit* gazetesinde, Ukraynalılar ile ilgili haberlere yer verilmemiş olduğu için, Ukraynalılar ile ilgili temsillere tabloda yer verilememiştir. Afganlar ve Suriyeliler ile ilgili *Yeni Akit* gazetesinin çoğunluklu olarak kullandığı temsillerin, çalışmanın kuramsal kısmıyla örtüş-tüğünü fakat diğer temsillerin de birlikte kullanılmasından dolayı, yine bir karmaşanın mevcut olduğunu söylemek mümkündür. Örneğin, Suriyeliler için çoğunluklu olarak kullanılmış olan “sığınmacılar” ifadesi, kuramsal kısımdaki açıklamalara denk düşerken, bu ifadenin yanında Suriyeliler ile ilgili, hem “mülteciler” hem de “göçmenler” ifadelerinin de zaman zaman kullanılmış olduğu görülmektedir. İncelenen haber içeriklerinde bu anlamda bir tutarlılığın bulunmadığını söylemek mümkündür.

Haber Örnekleri:

“... Suriyeli sığınmacı diyor ki... Hayat şartları burada çok ağırlaştı. Toprağımı özledim. ...” (12.05.2022) (URL-10).

“Suriyeliler kan kardeşimiz” (10.05.2022) (URL-11).

“AK Partili Atçı: Göçmenler bizim tarihi akrabamız, din kardeşimiz!” (02.06.2022) (URL-12).

“236 Afgan göçmen ülkelerine gönderildi.” (01.06.2022) (URL-13).

1.3. *BirGün* Gazetesindeki Haber Aktörlerinin Temsillerine Ait Bulgular

Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Kardeş-lerimiz	Mülteciler	Sığın-macılar	Göç-menler	Diğer	Hiçbiri	Total
Afgan	Count	2	2	3	6	0	1	9
	% of Total	5,0%	5,0%	7,5%	15,0%	0,0%	2,5%	22,5%
Suriyeli	Count	6	7	13	3	1	3	28
	% of Total	15,0%	17,5%	32,5%	7,5%	2,5%	7,5%	70,0%
Ukraynalı	Count	0	2	0	1	0	1	3
	% of Total	0,0%	5,0%	0,0%	2,5%	0,0%	2,5%	7,5%
Toplam	Count	8	11	16	10	1	5	40
	% of Total	20,0%	27,5%	40,0%	25,0%	2,5%	12,5%	100,0%

Tablo 4. *BirGün* Gazetesindeki Haber Aktörlerinin Temsillerine Ait Bulgular

Çalışmaya dâhil edilen süre boyunca incelenen *BirGün* gazetesindeki ilgili 40 haberin, %70,0'i Suriyeliler ile ilgili yapılmış olan haberlerdir. Bu haberlerin %32,5'inde Suriyeliler "sığınmacılar" olarak tanımlanmışken, %17,5'inde "mülteciler", %15,0'ında "kardeşlerimiz" ifadeleriyle tanımlanmışlardır. Afganlarla ilgili yapılmış olan toplam 9 haberin ise, %5'inde "kardeşlerimiz", %5'inde "mülteciler", %7,5'inde "sığınmacılar", %15'inde ise "göçmenler" ifadelerine yer verildiği tespit edilmiştir. Ukraynalılar ile ilgili yapılmış olan haberler yine sayıca daha az olup, bu haberlerin %5'inde "mülteciler", %2,5'inde ise "göçmenler" ifadelerine yer verilmiş olduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda, her üç gazetede de temsillerin çoğunluklu olarak doğru kullanılmış olmasına rağmen, temsillerin seçimi konusunda bir tutarlılık olmadığını ve aynı ülkeden Türkiye'ye göç eden insanlar için zaman zaman farklı temsillerin kullanılmış olduğunu söylemek mümkündür. Burada da *BirGün* gazetesi özelinde tespit edildiği gibi, örneğin Afganlar için, "mülteciler", "sığınmacılar", "kardeşlerimiz", "göçmenler" ifadelerinin hepsinin farklı haber içeriklerinde kullanılmış olduğu görülmektedir.

Haber Örnekleri:

"AKP'li Hülya Nergis: Türkiye mülteciler için cazibe merkezi" başlıklı haberde, AKP'li Hülya Nergis, "İnsani anlamda düşündüğümüzde bunlarla tarihsel akrabalığımız var. Halep'ten, İdlib'ten, Şam'dan gelip Çanakkale de savaşanlar var. Bunları da görmezden gelemeyiz. Bugün bunlar çok yabancıymış gibi de kabul edemeyiz, bizim din kardeşimiz." (02.06.2022) (URL-14).

"Soylu: 503 bin 150 Suriyeli kardeşimiz ülkesine gönüllü olarak geri döndü." (01.06.2022) (URL-15).

"Erdoğan: 3.7 milyon Suriyeli bizim kardeşimizdir Bay Kemal." (09.05.2022) (URL-16).

"AKP'li Kurtulmuş: Göçmen kardeşlerimizin kendi ülkelerine salimen dönebilmesi için bütün projeler yapılıyor." (09.05.2022) (URL-17).

"... Kılıçdaroğlu, 'Türkiye'ye gelen kaçakların, Afganların ve Suriyeli sığınmacıların ülkelerine geri gönderilmesi gerektiğine inanıyorum' dedi." (21.05.2022) (URL-18).

2. Haber Temalarına Dair Bulgular

2.1. Habertürk Gazetesindeki Haberlerin Temalarına Ait Bulgular

Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler	Siyasi İçerikler	Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler	Memnuniyet Temalı İçerikler	Nötr İçerikler	Total
Afgan	Count	7	5	3	0	7	20
	% of Total	12,1%	8,6%	5,2%	0,0%	12,1%	34,5%
Suriyeli	Count	7	17	10	1	8	33
	% of Total	12,1%	29,3%	17,2%	1,7%	13,8%	56,9%
Ukraynalı	Count	2	3	3	0	3	9
	% of Total	3,4%	5,2%	5,2%	0,0%	5,2%	15,5%
Total	Count	14	22	16	1	17	58
	% of Total	24,1%	37,9%	27,6%	1,7%	29,3%	100,0%

Tablo 5. Habertürk Gazetesindeki Haberlerin Temalarına Ait Bulgular

Habertürk gazetesinde belirlenen tarih aralığında konuyla ilgili toplam 58 haber incelenmiştir. İncelenen 58 haberin %56,9'u Suriyeliler ile ilgilidir. Suriyeliler ile ilgili yapılmış olan haberlerin temalarına bakıldığı zaman ise, bu haberlerin %29,3 oranında “Siyasi İçerikler”, 17,2 oranında “Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler”, %13,8 oranında “Nötr İçerikler”, %1,7 oranında “Memnuniyet Temalı İçerikler”, %12,1 oranında ise “Duyulan Rahatsızlık ile İlgili İçerikler” temaları ile verilmiş olduğu tespit edilmiştir. İncelemeye dahil olan 58 haberin, 9 tanesi Ukraynalılar ile ilgili haberlerdir. Ukraynalılar ile ilgili haberlerin temalarına bakıldığı zaman ise haberlerin, %5,2 oranında “Siyasi İçerikler”, yine %5,2 oranında “Nötr İçerikler” teması ile ilgili olduğu görülmektedir. Ukraynalılar ile ilgili yapılmış olan toplam 9 haberin hiçbiri “Memnuniyet Temalı İçerikler” kategorisinde olmayıp, haberlerin 2 tanesi ise “Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler” teması ile verilmiştir. Afganlarla ilgili incelemeye dâhil olan haberlerin temalarına bakıldığı zaman, toplam 20 haberin 7'sinde “Nötr İçerikler”, 7'sinde “Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler”, 5'inde “Siyasi İçerikler”, 3'ünde ise “Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler”in bulunduğu tespit edilmiştir.

Haber Örnekleri:

“... Radyo Televizyon Üst Kurulu da, Cumartesi günü hem çeşitli yayın organlarında hem de sosyal medyada artan “göçmen karşıtlığı” ile ilgili bir açıklama yayımladı:

... Yayınlar yoluyla kin ve nefret söylemleri dile getirilerek, toplum arasında düşmanlık tohumlarının ekilmesinin kimseye faydası yoktur.” (08.05.2022) (“Hoşgörü ve Din Temalı İçerik” örneği) (URL-19).

“... Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü: Bu süreç bitene kadar devam eder. Peygamberimizin Medine’ye hicreti ilk başlarda olmuş bir hadise değildir, sonra olmuş bir hadisedir. Peygamberimiz muhacir olarak Medine’ye hicret etmek durumunda kalmıştı. Medineliler ensar olarak Peygamberimizi gönüllerini açarak bağrına bastılar. Suriyeliler acaba keyiflerinden mi Türkiye’ye geldiler. Zevki sefa için mi geldiler. Oradaki ölüm korkusu onları Türkiye’ye iltica etmeye, hicret etmeye mi sevk etti. Bu insanlar Suriye’deki savaştan kaçarak Türkiye’ye sığındılar. Bunları biz muhacir olarak gördük.” (19.05.2022) (“Hoşgörü ve Din Temalı İçerik” örneği) (URL-20).

“... Soylu “Türkiye’de uzun zamandan beri tartışılan, speküle edilmeye çalışılan, siyasetin ana konusu haline getirilmeye çalışılan bir mesele var. O da Suriyeli, Afgan, Pakistanlı, Afrikalı sığınmacılar. ...” (20.05.2022) (“Siyasi İçerik” örneği) (URL-21).

2.2. Yeni Akit Gazetesindeki Haberlerin Temalarına Ait Bulgular

Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler	Siyasi İçerikler	Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler	Memnuniyet Temalı İçerikler	Nötr İçerikler	Total
Afgan	Count	6	2	5	1	4	16
	% of Total	8,0%	2,7%	6,7%	1,3%	5,3%	21,3%
Suriyeli	Count	0	35	16	5	5	59
	% of Total	0,0%	46,7%	21,3%	6,7%	6,7%	78,7%
Total	Count	6	37	21	6	9	75
	% of Total	8,0%	49,3%	28,0%	8,0%	12,0%	100,0%

Tablo 6. Yeni Akit Gazetesindeki Haberlerin Temalarına Ait Bulgular

Habertürk gazetesinde belirlenen tarih aralığında yer alan konuyla ilgili haberlere bakıldığı zaman; ülkemize gelen Afganlar ile ilgili toplamda 16 haber, Suriyeliler ile ilgili 59 haber yapılmış olduğu, Ukraynalılar ile ilgili ise, konuyla ilgili herhangi bir haber olmadığı tespit edilmiştir. Afganlarla ilgili yapılmış olan 16 haberin %8’i “Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler” temasıyla sunulmuş, %6,7’si ise “Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler”den oluşmaktadır. Suriyeliler ile ilgili yapılmış olan haberlere bakıldığı zaman ise, toplam 59 haberin hiçbirinde herhangi bir rahatsızlık duyma durumundan bahsedilmediği, %46,21’inin “Siyasi İçerikler” ile ilgili olduğu, %6,7’sinin “Memnuniyet Temalı İçerikler” teması ile verilmiş olduğu, yine %6,7’sinin ise “Nötr İçerikler” den oluştuğu tespit edilmiştir.

Haber Örnekleri:

“AK Partili vekiller seçmenin nabzını tuttu! İşte seçmenin şikâyetleri” başlıklı haberde:

“Muhalefet, mültecileri ‘siyasi açıdan istismar’ aracı olarak kullanıyor. ‘Suriyeliler yüzünden iş bulamıyorsunuz, bunlar yüzünden sıkıntı çekiyorsunuz’ diyerek kullanıyor. Suriyeli sığınmacılarla ilgili yalan-yanlış bilgiler yayılıyor. Vatandaş, mültecileri çok büyük problem olarak görmüyor ama ekonomik sıkıntı çektiği için bunları bahane ederek tepki gösterenler var. Bir yandan da özellikle hizmet sektöründe ve tarım-hayvancılıkta çalıştıracak adam bulamadıkları için Afgan veya Suriyelileri çalıştıranlar var. ‘Mülteciler olmazsa işimiz zor’ deniyor. Genel olarak vatandaş nezdinde bir Suriyeli tartışması yapılmıyor. Ama siyaseten kullanılıyor.” (08.05.2022) (“Siyasi İçerik” örneği) (URL-22).

“AK Parti Genel Başkanvekili Numan Kurtulmuş: Göçmen meselesini çözeceğiz. ...Biz diğerleri gibi yabancı düşmanlığı üzerinden bu konuya bakamayız. Çünkü biz insanlara Hazreti Ali efendimizin bize tavsiye ettiği üzere yaradılıştta eş, Müslümanları da dinde kardeş olarak biliriz. Göçmen meselesi üzerinden tarihi boyunca, kuruluşundan bu yana bir devlet olarak ayağa kalkışından bu yana Müslüman bir devlet olarak büyük bir medeniyet beşiği olan ülkemizde hiçbir zaman yabancı düşmanlığı olmamış, hiçbir zaman ötekileştirme olmamış, hiçbir zaman insana hazreti insan gözünün dışında bakılmamıştır, bakılmayacaktır.” (09.05.2022) (“Hoşgörü ve Din Temalı İçerik” örneği) (URL-23).

“Metroda sigara içtiği için dövülen Suriyeliler videosu gündem olmuştu. ... Hepsi Türk çıktı!” (09.05.2022) (“Siyasi İçerik” örneği) (URL-24).

“... AK Partili Akçı: Güney illerimize baktığımızda ciddi bir göçmen vatandaş nüfusu var ama bunun karşılığında bir kaos ortamı falan oluşmadı. Oraya gelip istihdam yaratanlar var, çalışanlar var. Orta ölçekli, küçük ölçekli işletmelerde, ciddi anlamda Suriyeli iş bulabiliyor, çalışabiliyor. Nitekim işverenlerden duyuyoruz; ‘Eğer Suriyeliler olmasaydı işimiz çok zordu, biz çalıştıracak eleman bulamazdık’ diyenler var.” (02.06.2022) (“Memnuniyet Temalı İçerik” örneği) (URL-25).

2.3. BirGün Gazetesindeki Haberlerin Temalarına Ait Bulgular

Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler	Siyasi İçerikler	Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler	Memnuniyet Temalı İçerikler	Nötr İçerikler	Total
Afgan	Count	3	3	2	0	2	9

	% of Total	7,5%	7,5%	5,0%	0,0%	5,0%	22,5%
Suriyeli	Count	6	7	7	3	7	28
	% of Total	15,0%	17,5%	17,5%	7,5%	17,5%	70,0%
Ukraynalı	Count	2	0	1	0	0	3
	% of Total	5,0%	0,0%	2,5%	0,0%	0,0%	7,5%
Total	Count	11	10	10	3	9	40
	% of Total	27,5%	25,0%	25,0%	7,5%	22,5%	100,0%

Tablo 7. BirGün Gazetesindeki Haberlerin Temalarına Ait Bulgular

İncelemeye dâhil olan tarih aralığında, *BirGün* gazetesinde bulunan, konuyla ilgili toplam 40 habere bakıldığı zaman, bu haberlerin %70 gibi büyük bir oranının Suriyeliler ile ilgili olduğu, ardından %22,5'inin Afganistanlılar ile ilgili olduğu, %7,5'inin ise Ukraynalılar ile ilgili olduğu belirlenmiştir. Afganlar ile ilgili yapılmış haberlerin, %7,5'i "Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler"den oluşurken, yine %7,5'i "Siyasi İçerikler"den, %5'i "Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler"den, diğer %5'inin ise "Nötr İçerikler"den oluştuğu tespit edilmiştir. Suriyeliler ile ilgili yapılmış haberler incelendiği zaman ise; haberlerin %17,5'inin "Siyasi İçerikler"den, %17,5'inin "Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler"den oluştuğu, yine %17,5 oranında ise "Nötr İçerikler"in bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ukraynalılar ile ilgili haberlerin, diğerlerine göre çok az sayıda olduğu ve bu haberlerin ise %2'sinin "Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerikler"den oluştuğu da elde edilen bulgular arasındadır.

Haber Örnekleri:

"Akar'dan sınır güvenliği açıklaması: Yalan görüntülerle dezenformasyon yapılıyor." (07.05.2022) ("Siyasi İçerik" örneği) (URL-26).

"Bu misafirlik fazla uzadı." (01.06.2022) ("Duyulan Rahatsızlıkla İlgili İçerik" örneği) (URL-27).

3. Haberlerin Alt Temalarına Dair Bulgular

3.1. Habertürk Gazetesindeki Haberlerin Alt Temalarına Ait Bulgular

Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Sığınmacıların Sorunları	Ekonomik Sorunlar	Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar	Sosyal ve Kültürel Sorunlar	Total
Afgan	Count	1	4	5	1	9
	% of Total	4,5%	18,2%	22,7%	4,5%	40,9%
Suriyeli	Count	4	8	2	5	12
	% of Total	18,2%	36,4%	9,1%	22,7%	54,5%
Ukraynalı	Count	3	0	0	0	3
	% of Total	13,6%	0,0%	0,0%	0,0%	13,6%

Total	Count	8	11	6	6	22
	% of Total	36,4%	50,0%	27,3%	27,3%	100,0%

Tablo 8. Habertürk Gazetesindeki Haberlerin Alt Temalarına Ait Bulgular

Habertürk gazetesinde bulunan, incelemeye dâhil edilen haberlerin alt temaları incelendiği zaman; Afganlar ile ilgili yer verilmiş olan haberlerin, %18,2 oranıyla “Ekonomik Sorunlar” ile ilgili içeriklere sahip oldukları, %22,5 oranıyla ise, “Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar” ile ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Suriyeliler ile ilgili incelemeye dâhil edilen haberlerin ise, yine en yüksek oranda (%36,4) “Ekonomik Sorunlar” ile ilgili içeriklerden oluştuğu fakat Ukraynalılar ile ilgili haberlere bakıldığı zaman, haberlerin alt temalarının büyük çoğunlukla “Sığınmacıların Sorunları” ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. “Sosyal ve Kültürel Sorunlar” ile ilgili en çok haberin ise, Suriyeliler ile ilgili yapılmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Haber Örnekleri:

“Rize’nin Pazar ilçesindeki silahlı saldırıda Afganistan uyruklu 1 kişi öldü, biri Afgan 2 kişi yaralandı... AA’nın haberine göre; Afgan uyruklu kişilerin, Murat K’nin yanında kaldığı ve yaş çay bahçelerinde işçi olarak çalıştığı öğrenildi.” (30.05.2022) (“Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar” alt temasına örnek içerik) (URL-28).

“Kılıçdaroğlu: Sınırların sınır olmaktan çıktığını da biliyorum. Elini kolunu sallayan herkesin Türkiye’ye geldiğini de biliyorum. 6 milyon Suriyelinin veya diğer yabancıların Türkiye’de olduğunu biliyorum. Bizim evlatlarımız asgari ücretle iş bulamazken, onların asgari ücretin yarısına çalıştığını da biliyorum.” (02.06.2022) (“Ekonomik Sorunlar” alt temasına örnek içerik) (URL-29).

“İYİ Parti lideri Akşener, ‘Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de kalması halinde, bu doğum hızıyla 2053 yılında Türkiye nüfusunun 35 milyonu Suriye kökenli insanlardan oluşacak. Demografi diye söylemlerimizin arkasında böyle bir sonuç var’ ifadelerini kullandı. ...” (11.05.2022) (“Sosyal ve Kültürel Sorunlar” alt temasına örnek içerik) (URL-30).

3.2. Yeni Akit Gazetesindeki Haberlerin Alt Temalarına Ait Bulgular

Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Sığınmacıların Sorunları	Ekonomik Sorunlar	Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar	Sosyal ve Kültürel Sorunlar	Total
Afgan	Count	2	1	6	2	8
	% of Total	10,5%	5,3%	31,6%	10,5%	42,1%
Suriyeli	Count	7	2	1	1	11

	% of Total	36,8%	10,5%	5,3%	5,3%	57,9%
Total	Count	9	3	7	3	19
	% of Total	47,4%	15,8%	36,8%	15,8%	100,0%

Tablo 9. Yeni Akit Gazetesindeki Haberlerin Alt Temalarına Ait Bulgular

Yeni Akit gazetesinde yer alan, incelemeye dâhil edilmiş haberlerin alt temalarına bakıldığı zaman, Afganlar ile ilgili yapılmış haberlerin %31,6 oranıyla “Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar” alt teması ile verilmiş olduğu, Suriyeliler ile ilgili yapılmış haberlerin ise %36,8 oranıyla “Sığınmacıların Sorunları” alt teması ile verilmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Sosyal ve Kültürel Sorunlar” ile ilgili yapılmış olan haberlere bakıldığı zaman, Afganlarla ilgili haberlerin daha ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Haber Örnekleri:

“Devlet akli devrede! İşte sığınmacılarla ilgili bilinmeyen gerçekler: ... Suriyeli sığınmacı diyor ki: ‘Hayat şartları burada çok ağırlaştı. Toprağımı özledim. Fakat ne ile karşılaşacağımı bilmiyorum. Canımdan emin olsam memleketime gideceğim. Ancak geçenlerde çocuklarıma Suriye’ye döneceğiz, dedim. Bizim 10 yaşındaki oğlan, Baba, ne Suriye’si? diye sordu. O, burada okudu, burada büyüdü. Suriye’ye ilişkin hiçbir fikri yok. Hatta Arapça konuşuyor ama Türkçe yazıyor!’” (12.05.2022) (“Sığınmacıların Sorunları” alt temasına örnek içerik) (URL-31).

“Mutlu musun şimdi Ümit Özdağ? Bu şerefsizin yeri sokak değil kodes! Suriyeli yaşlı kadına tekmeli saldırı: ...Ülkesindeki iç savaştan kaçarak Gaziantep’e sığınan 70 yaşındaki Suriyeli uyruklu yaşlı kadın, kentteki çocuk hırsızına benzetildiği gerekçesiyle bir kişinin tekmeli saldırısına uğradı. Çaresizce ağlayan kadının görüntüleri yürek burktu.” (31.05.2022) (“Sığınmacıların Sorunları” alt temasına örnek içerik) (URL-32).

“Rize’de silahlı saldırı! 1 ölü, 2 yaralı: Rize-Pazar’daki silahlı saldırıda Afganistan uyruklu 1 kişi öldü, biri Afgan 2 kişi yaralandı. ... Öte yandan Afgan uyruklu kişilerin, Murat K’nin yanında kaldığı ve yaş çay bahçelerinde işçi olarak çalıştığı öğrenildi.” (29.05.2022) (“Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar” alt temasına örnek içerik) (URL-33).

3.3. BirGün Gazetesindeki Haberlerin Alt Temalarına Ait Bulgular

Haberin Kiminle İlgili Olduğu	Veriler	Sığınmacıların Sorunları	Ekonomik Sorunlar	Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar	Sosyal ve Kültürel Sorunlar	Total
Afgan	Count	4	2	0	2	5
	% of Total	23,5%	11,8%	0,0%	11,8%	29,4%

Suriyeli	Count	8	2	0	2	10
	% of Total	47,1%	11,8%	0,0%	11,8%	58,8%
Ukraynalı	Count	1	1	1	1	2
	% of Total	5,9%	5,9%	5,9%	5,9%	11,8%
Total	Count	13	5	1	5	17
	% of Total	76,5%	29,4%	5,9%	29,4%	100,0%

Tablo 10. BirGün Gazetesindeki Haberlerin Alt Temalarına Ait Bulgular

İncelemeye dahil edilmiş olan ve BirGün gazetesinde yer alan haberlerin alt temalarına bakıldığı zaman, Suriyeliler ile ilgili haberlerin %47,1 oranıyla “Sığınmacıların Sorunları” alt teması ile verilmiş olduğu, Afganlar ile ilgili yer verilmiş olan haberlerin %23,5 oranıyla yine “Sığınmacıların Sorunları” alt teması ile verilmiş olduğu, Ukraynalılar ile ilgili haberlerin ise, “Sığınmacıların Sorunları”, “Ekonomik Sorunlar”, “Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar” ve “Sosyal ve Kültürel Sorunlar” alt temalarıyla eşit sayıda verilmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Haber Örnekleri:

“... Savaşın yarattığı kriz kontrolden çıkarken Ukraynalı mülteciler de er ya da geç zulümle karşılaşacaklar.” (16.05.2022) (“Sığınmacıların Sorunları” alt temasına örnek içerik) (URL-34).

“AKP’ye yakınlığıyla bilinen Türkiye gazetesi yazarı Cem Küçük, ucuz işgücü olarak sömürülen göçmenlerin geri gönderilmesi tartışmalarına ilişkin, “Yaşadığımız ekonomik sıkıntıları kötüye yorumlayıp işsiz insanlara, ‘Suriyeliler yüzünden işsizsiniz’ diyorlar. Hâlbuki Suriyeliler olmasa bazı sektörler eleman bulmakta zorluk çeker” ifadelerini kullandı.” (06.05.2022) (“Ekonomik Sorunlar” alt temasına örnek içerik) (URL-35).

“Ukrayna’da yaşanan savaştan kaçarak Antalya’nın Alanya ilçesine yerleşen O.N. isimli erkek, 4 ve 6 yaşındaki çocuklarını bıçaklayarak öldürdü. Şahıs, polis ekipleri tarafından olay yerinde gözaltına alınırken, olayla ilgili inceleme devam ediyor.” (21.05.2022) (“Sığınmacıların Çıkardıkları Sorunlar” alt temasına örnek içerik) (URL-36).

“CHP’li Gürsel Tekin İstanbul’un göç haritasını çıkardı. ...Tekin, göçmenlerin çoğunun çeteler tarafından kullanılmak istendiğini vurgulayarak şunları söyledi: “Yapılan çalışmalara göre yüzde 97’si kaçak çalışıyor. Özlük hakları, sigortaları yok, asgari ücretin altında para alıyorlar. Köle koşullarında çalışıyorlar. Bu koşullarda yaşayan insanların Türkiye ile olan bağı da kopuyor. Uyuşturucu, fuhuş çeteleri ile terör örgütleri bu insanları kullanma-

ya çalışıyor. İleride yabancı mafyalarla karşılaşabiliriz.” (09.05.2022) (“Sığınmacıların Sorunları” alt temasına ait içerik örneği) (URL-37).

“TKP’den göçmenlerle ilgili 8 maddelik açıklama: AKP’yi kurtarıyorlar: ... Geçmişte bir AKP’linin de ifade ettiği gibi bugün Türkiye’de sanayi göçmen emeği sayesinde ayakta duruyor. Soylu’ya soruyoruz: Atölyelerde, fabrikalarda, merdiven altı işletmelerde kaç göçmen sigortasız çalıştırılıyor, kaç göçmen asgari ücret alabiliyor?” (07.05.2022) (“Sığınmacıların Sorunları” alt temasına örnek içerik) (URL-38).

Sonuç

Göç, tarih boyunca var olmuş, günümüzde ise Türk medyasını en çok meşgul eden konulardan biri haline gelmiştir. Bunun nedeni Türkiye’nin özellikle son dönemlerde yoğun bir şekilde Suriye, Afganistan, Ukrayna gibi ülkelerden göç almasıdır. Bu göçler toplumun sosyolojik yapısını etkilemede oldukça belirleyicidir. Kullanılan dilin ve sahip olunan kültürün farklılığı çoğu zaman yanlış anlaşılmalara sebebiyet verebilmekte ya da “doğru şekilde anlaşılmanın” önünde bir engel olabilmektedir. Halkın göçle gelen insanlara, göçle gelenlerin ise yerel halka bakış açısı ve tutumları toplumsal uyum açısından kritiktir. Kamunun bakış açısını belirleyen en önemli faktörlerden biri medyadır. Medyada göçün nasıl sunulduğu, göçmenler için yapılan haberlerin hangi temalar ile şekillendiği, göçle gelen insanlardan bahsedilirken kullanılan temsiller, insanların göçe ve göçmenlere bakış açısını etkilemektedir. Özellikle Suriyeli ve Afgan sığınmacıların Türkiye’de yıllardır yaşıyor oldukları göz önünde bulundurulduğu zaman, bu insanlarla ilgili yapılan haberlerin, uzun yıllar daha kamunun algısını etkilemede önemli olacağı düşünülmektedir. Bu anlamda, konuyla ilgili yapılan çalışmalar daha da değer kazanmaktadır.

Çalışma bulgularıyla, *Habertürk* gazetesinin Suriyeliler için en çok “sığınmacılar” ifadesini, Afganlar için “göçmenler”, Ukraynalılar için ise, hem “mülteciler” hem de “sığınmacılar” ifadelerini eşit oranda kullanmış olduğu tespit edilmiştir. *Yeni Akit* gazetesi ise, Afganlar için en çok, “göçmenler” ifadesini kullanırken, Suriyeliler için en çok “sığınmacılar” ifadesini kullanmıştır. İncelemeye dâhil olan bir aylık süre zarfında, *Habertürk* ve *BirGün* gazetelerinde Ukraynalılar ile ilgili haberlere yer verilirken, *Yeni Akit* gazetesinde konuyla ilgili herhangi bir habere rastlanılmamıştır. Son olarak, *BirGün* gazetesindeki haberlerin analizine bakıldığı zaman ise, yine diğer iki gazete de olduğu gibi Afganlarla ilgili “göçmenler”, Suriyeliler için ise “sığınmacılar” ifadelerine yer verildiği tespit edilmiştir. *BirGün* gazetesi Ukraynalılar

için ise, en çok “mülteciler” kavramını kullanmıştır. Bu noktada, gazetelerin bu kavramları kullanım eğilimleri çoğunluklu olarak üç gazetede benzerlik gösterse de çoğu haber içeriğinde yanlış kullanımlara sıklıkla rastlanılmıştır. Mülteci, göçmen ve sığınmacı kavramlarının birbirlerinin yerine kullanılması, bir anlam karmaşası da yarattığından, bu ifadelerin medyada kullanımında gereken hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulardan bir diğeri, çalışmanın alt problemlerinden, “Gazetelerde bulunan, Ukraynalı, Suriyeli ve Afganlarla ilgili haber içeriklerinde, haber temaları ne şekilde farklılık/benzerlik göstermektedir?” sorusunun cevabıdır. Ana akım medya dışında kalan gazetelerde bulunan konuyla ilgili haberlerin incelenmesiyle elde edilen bulgular, Suriyeliler, Ukraynalılar ve Afganlar ile ilgili yapılmış haberlerde farklı temaların ön plana çıkarılmış olduğunu göstermiştir. Örneğin *Yeni Akit* gazetesi, Suriyeliler ile ilgili en çok “Siyasi İçerikler” teması ile yapmış olduğu haberlere yer verirken, *BirGün* gazetesi, Suriyeliler ile ilgili hem “Siyasi İçerikler” hem de “Hoşgörü ve Din Temalı İçerikler” temaları ile ilgili eşit sayıda haber yer vermiştir.

Genel olarak, çalışmanın konusu ile ilgili haberlerde kullanılmış olan temalara bakıldığı zaman, üç gazetenin de benzer temaları farklı bakış açılarıyla sunduklarını söylemek mümkündür. Örneğin, gazetelerden biri göçmenleri ekonomideki yük olarak sunarken, diğer gazete yine ekonomi temasını kullanarak, göçmenlerin ekonomiye yaptıkları katkılardan bahsetmektedir. Çalışmanın bulgular kısmında sunulan örnek haber metinleri bu durumu göstermektedir.

Diğer yandan, yapılan analiz sonucunda, incelenen gazetelerde bulunan Afganlar, Suriyeliler ve Ukraynalılar ilgili haberlerde niceliksel olarak farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir. Bir ay içerisinde yapılmış toplam haber sayıları birbirlerinden farklıdır. Buradan yola çıkarak, gazetelerin Suriyeliler, Afganlar ve Ukraynalılar ile ilgili haber tercihlerinde belli bir eğilimin olduğu sonucuna varılmıştır. İncelenen üç farklı gazetede, en çok bahsedilenler Suriyeliler, ardından Afgan'lardır. Ukraynalılara ise çok daha az yer verilmiştir. Konuyla ilgili literatürdeki çalışmalarda da durum benzerdir. Özellikle Suriyeliler ile ilgili yapılmış pek çok çalışma bulunmasına rağmen, Ukraynalılar ve Afganlarla ilgili çalışmaların sayısı daha azdır. Bu anlamda bu çalışmanın, farklı sebeplerle ülkemize sığınmış/göç etmiş ya da mülteci statüsünde gelmiş üç farklı ülkenin vatandaşları ile ilgili yapılmış olan haberlerde öne çıkarılan temaların ve kullanılmış olan temaların karşılaştırıl-

masına imkân sağlaması açısından literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın bir diğer alt problemi; “Gazetelerde bulunan, Ukraynalılar, Suriyeliler ve Afganlarla ilgili haberler içeriklerinde tercih edilmiş olan alt temalar ne şekilde farklılık/benzerlik göstermektedir?” sorusudur. İncelemeye dâhil olan gazetelerdeki konuyla ilgili haberlerin alt temalarına bakıldığında, *Yeni Akit* ve *Habertürk* gazetelerinin, Afganlar ile ilgili yapmış oldukları haberlerde en çok “Sığınmacıların Çıkarmış Oldukları Sorunlar” alt temasını ön plana çıkardıkları, *BirGün* gazetesinin ise Afganlar ile yapmış olduğu haberlerde en çok “Sığınmacıların Sorunları” alt temasını kullanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Haberlerin “Sığınmacıların Çıkarmış Oldukları Sorunlar” alt teması ile verilmesi, ülkemizde bulunan Afganların, Suriyelilerin ve Ukraynalıların kendilerini güvende hissedememelerine, dolayısıyla da bireysel değil, gruplar halinde yaşayıp dolaşmalarına sebebiyet vermektedir. Bu gruplaşmalar ise toplumsal bütünleşmeyi engelleyici faktörlerden biridir. Bununla birlikte “Sığınmacıların Çıkarmış Oldukları Sorunlar” alt temalı haberler, onları bir anlamda tehdit unsuru olarak sunmaktadır. Sığınmacılar, göçmenler ve mülteciler, çeşitli konularda yerel halk için bir risk faktörü şeklinde yansıtılmıştır. Bu risk ise, ekonominin kötüye gitme riski, kira artışları ve daha da artma riski, iş gücü kaybı riski, adli suçların artmasıyla toplumsal güvenliğin azalması riski, daha ucuz ücretlere daha kolay işçi bulunmasıyla işsizliğin artması riskidir. Birçok haberde yaşanan sorunların sorumluları olarak da ülkemize gelen yabancılar işaret edilmektedir. Bu yönde yapılan haberler, sığınmacı, mülteci ve göçmenlerle ilgili giderek artan bir memnuniyetsizlik yaratmaktadır. Oysa bu konuda hassas davranılması ve duyarlılığın geliştirilmesi, toplumsal gerilimin artmaması adına oldukça önemlidir. Medyanın en önemli görevi, doğru bilgilerle halkı bilinçlendirmek, tarafsız ve objektif davranmaktır. Fakat incelenen gazetelerdeki haber içerikleri göstermiştir ki, gazeteler kendi ideolojilerine göre haberleri aktarmakta, dolayısıyla da objektiflikten uzaklaşmaktadırlar. Medyanın toplumun bakış açısını etkilemedeki gücü, her zaman göz önünde bulundurulmalı, bu anlamda da yapılan haberlerde objektiflik, mümkünse çözüm önerileri ve gerilimi yatıştırıcı bir dil kullanılmasının önemi unutulmamalıdır. Fakat içerik analizi sonuçlarından elde edilen genel bulgu, haberlerin farklı temalarda, farklı yoğunluklarda verilmiş oldukları, gazetelerin kendi ideolojik arka planlarına dayalı haber yaptıkları, göç olaylarını halka kendi bakış açıları ile sunduklarıdır.

Kaynakça

- Adıgüzel, Yusuf (2016). *Göç Sosyolojisi*. Ankara: Nobel Akademik Yayınları.
- Akgür, Zeynep Gökçe (1997). *Türkiye’de Kırsal Kesimden Kente Göç ve Bölgeler Arası Dengesizlik (1970–1993)*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Alikılıç vd. (2021). “Nefret Söylemi Üzerinden Ötekileştirme: Twitter’da Mültecilere Yönelik Nefret Tipolojisi Analizi”. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 36: 502–520.
- Bal, Hüseyin (2013). *Nitel Araştırma Yöntemi*. Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Başak, Cengiz (2011). *Mülteciler, Sığınmacılar, Yasa Dışı Göçmenler*. Ankara: Sonsöz Gazetecilik ve Reklamcılık.
- Bozok, Nihan ve Bozok, Mehmet (2018). “Göçmen İstekleri Yaklaşımı Işığında Beykoz, Karasu Mahallesi’ndeki Refakatsiz Afgan Göçmen Çocukların Yaşamlarını Sürdürme Mücadeleleri”. *Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 5(2): 416–440.
- Castles, Stephen & Mark James, Miller (2008). *Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri*. Çev. Bülent Uğur Bal ve İbrahim Akbulut. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Çağlar, İsmail ve Özkır, Yusuf (2014). “Suriyeli Mültecilerin Türkiye Basınında Temsili”. *Ortadoğu Yıllığı*. Ed. K. İnat ve M. Ataman. İstanbul: Açılım Kitap, 484–501.
- Demirhan, Yılmaz ve Aslan, Seyfettin (2015). “Türkiye’nin Sınır Ötesi Göç Politikaları ve Yönetimi”. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1): 23–62.
- Efe, İbrahim (2015). *Türk Basınında Suriyeli Sığınmacılar*. Ankara: Seta Yayınları.
- Ernest, George Ravenstein (1885). “The Laws of Migration”. *Journal of the Statistical Society of London*, 48(2): 167–235.
- Gezik, Zerif (2022). “Suriyeli Göçmenlerin Anaakım Medyada Temsili”. *Journal of Communication Science Researchs*, 2(2): 135–153.
- Haydari, Hüseyin (2021). “The Concept of Tolerance After Syrian Refugee Flow in Turkey”. *ESAM Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2): 338–361.
- Karakaya, Cihangir ve Karakaya, Esra Nur (2021). “Türkiye’nin Göz Ardı Edilen Göçmenleri: Afganlar”. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 7(1): 100–111.

- Kaya, Mahmut (2020). “Türkiye’deki Suriyeli Mülteci Gruplara Yönelik Şiddet”. *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi, TİHEK Akademik Dergisi, Şiddetin Önlenmesi Özel Sayısı*, 231-243.
- King, Russell (2012). “Theories and Typologies of Migration: An Overview and A Primer”. *Willy Brandt Series of Working Papers In The Migration and Ethnic Relations*. Ed. Erica Righard. Malmö: Malmö University, 1-47.
- Kirişçi, Kemal (2014). *Rapor: Misafirliğin Ötesine Geçerken Türkiye’nin Suriyeli Mülteciler Sınava*. Çev. Sema Karaca. Ankara: Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu ve Brookings Enstitüsü.
- Lee, Everett (1996). “A Theory Of Migration”. *Demography*, 3(1): 47-57.
- Livberber, Tuba (2021). “Suriyeli Sığınmacıların Türk Basınında Temsili: Haberler Üzerine Eleştirel Bir Analiz”. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4): 1003-1028.
- Mülteci-Der. (2019, Mayıs 04). Türkiye’ye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye’den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılar ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. Erişim Adresi: <http://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/12/1994-Yonetmeligi.pdf> (Erişim Tarihi: 07.05.2022).
- Obayd, Ahmad Jawid ve Karataş, Abdullah (2021). “Afganistan’da Göç Hareketliliğinin Neden ve Sonuçları”. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 50: 75-91.
- Özdemir, Erol (2017). “Suriyeli Mültecilerin Türkiye’deki Algıları”. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 16(1): 116-136.
- Özer, İnan (2004). *Kentleşme Kentlileşme ve Kentsel Değişme*. Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları.
- Pandır, Müzeyyen vd. (2015). “Türk Basınında Suriyeli Sığınmacı Temsili Üzerine Bir İçerik Analizi”. *Marmara İletişim Dergisi*. 24: 1-26.
- Resmi Gazete (2013). Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (Sayı: 28615). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/04/20130411-2.htm> (Erişim Tarihi: 27.05.2022).
- Sarıkaya, Tugay (2020). “Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Türkiye’nin Suriyeli Göçmenlere Avrupa Sınırlarını Açmasının Gazetelere Yansıması: Sabah ve Cumhuriyet Gazetesi Örnekleri”. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 12(4): 402-414.

- Sarılar Ekşioğlu, Naciye Beril (2018). “Türk Basınında, Ana Akım Medyada Mülteci/Sığınmacı Temsili”. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi-İAÜD*, 10(1): 139-157.
- Selim, Sibel (2017). “Türkiye’de Göç Kadınlaşıyor mu? Ekonometrik Bir Analiz”. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(3): 43-63.
- Seyyar, Ali ve Genç, Yusuf (2010). *Sosyal Hizmet Terimleri Ansiklopedik Sosyal Pedagojik Çalışma Sözlüğü*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Szaflarski, Magdalena & Baudry, Shawn (2019). “The Effects of Perceived Discrimination On Immigrant And Refugee Physical And Mental Health”. *Advances in Medical Sociology*, 19: 173-204.
- Şan, Mustafa Kemal ve Abdulkakimoğulları, Engin Durukan (2021). “Suriyeli Sığınmacılarla Birlikte Yaşama Deneyimi Bağlamında Algı ve Görüşler: Twitter Üzerinden Suriyelilerin Sosyal Temsili”. *Universal Journal of History and Culture*, 3(2): 209-241.
- Şen, Fulya (2017). “Bir ‘Öteki’ Olarak Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Anaakım ve Alternatif Medyada Temsili”. *Atatürk İletişim Dergisi*, 12: 27-42.
- Şimşek, Doğuş (2018). “Mülteci Entegrasyonu, Göç Politikaları ve Sosyal Sınıf: Türkiye’deki Suriyeli Mülteciler Örneği”. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 40(2): 367-392.
- Şit, İlknur (2022). “Uluslararası Medya Kuruluşlarında Afgan Sığınmacı Haberleri Üzerine Bir İnceleme”. *Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Dergisi*, 19: 90-115.
- Tam, Mehmet Sinan ve Kurtulmuş, Sönmez Sefa (2022). “Rusya-Ukrayna Savaşı Hakkındaki Youtuber Videolarına İzleyici Tepkileri”. *Düşünce ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 6: 26-47.
- Topkaya, Yavuz ve Akdağ, Hakan (2016). “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Suriyeli Sığınmacılar Hakkındaki Görüşleri (Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği)”. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1): 767-786.
- Tümertekin, Erol ve Özgüç, Nazmiye (2002). *Beşerî Coğrafya: İnsan, Kültür, Mekân*. İstanbul: Çantay Kitapevi.
- Türk Dil Kurumu (TDK) (2019). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK.
- Uluslararası Göç Örgütü (IOM) (2009). *Göç Terimleri Sözlüğü*. İsviçre: IOM.

Yıldırım, Meltem (2018). “Türkiye’deki ‘Uluslararası Göç ve Göçmen’ Algısında Medyanın Rolü ve Toplumsal Uyuma Etkileri”. *Route Educational and Social Science Journal*, 5(14): 846-856.

Elektronik Kaynaklar

- URL-1: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/milletin-sesi-mitingini-irkciligin-sesine-cevirdiler-1658004.html> (Erişim: 11.07.2022).
- URL-2: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/cumhurbaskani-erdogandan-umit-ozdaga-istihbaratci-artigi-siyasetciler-1657175.html> (Erişim: 10.06.2022).
- URL-3: <https://www.haberturk.com/iletisim-baskani-altun-dan-yik-toplantisi-sonrasi-aciklamalar-3448955> (Erişim: 09.07.2022).
- URL-4: <https://www.birgun.net/haber/cem-kucuk-suriyeliler-olmasa-bazisektorler-eleman-bulmakta-zorluk-cekerek-386755> (20.07.2022).
- URL-5: <https://www.yeniakit.com.tr/kart/haber/236-afgan-gocmen-ulkelerine-gonderildi-1660907.html> (Erişim: 21.07.2022).
- URL-6: <https://www.haberturk.com/gundem-suriyeli-siginmacilar-kabinetoplantisi-ne-zaman-saat-kacta-3432275/2> (Erişim: 06.07.2022).
- URL-7: <https://www.haberturk.com/son-dakika-cumhurbaskani-erdogandan-onemli-aciklamalar-3432253> (Erişim: 06.07.2022).
- URL-8: <https://www.haberturk.com/son-dakika-bakan-soylu-ulkesine-donen-suriyeli-sayisini-acikla-3457158> (Erişim: 15.07.2022).
- URL-9: <https://www.haberturk.com/cumhurbaskanligi-sozcusu-nden-abd-li-yetkiliyle-kritik-gorusme-3455275> (Erişim: 22.07.2022).
- URL-10: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/devlet-akli-devrede-iste-siginmacilarla-ilgili-bilinmeyen-gercekler-1655186.html> (19.07.2022).
- URL-11: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/suriyeliler-kan-kardesimiz-1-654524.html> (Erişim: 11.07.2022).
- URL-12: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/ak-partili-atci-gocmenler-bizim-tarihi-akrabamiz-din-kardesimiz-1661469.html> (05.07.2022).
- URL-13: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/236-afgan-gocmen-ulkelerine-gonderildi-1660907.html> (Erişim: 15.07.2022).
- URL-14: <https://www.birgun.net/haber/akp-li-hulya-nergis-turkiye-multeciler-icin-cazibe-merkezi-390311> (Erişim: 12.07.2022).

- URL-15: <https://www.birgun.net/haber/soylu-503-bin-150-suriyeli-kardesimiz-ulkesine-gonullu-olarak-geri-dondu-390119> (27.07. 2022).
- URL-16: <https://www.birgun.net/haber/erdogan-3-7-milyon-suriyeli-bizim-kardesimizdir-bay-kemal-387113> (Erişim: 04.07.2022).
- URL-17: <https://www.birgun.net/haber/akp-li-kurtulmus-gocmen-kardeslerimiz-kendi-ulkelerine-salimen-donebilmesi-icin-butun-projeler-yapiliyor-387087> (Erişim: 11.07.2022).
- URL-18: <https://www.birgun.net/haber/chp-nin-milletin-sesi-mitingi-kilicdaroglu-turkiye-degisime-hazir-388755> (Erişim:05.07.2022).
- URL-19: <https://www.haberturk.com/192-afganistan-vatandasi-sinir-disi-edilerek-ulkelerine-gonderildi-3431124> (Erişim: 20.07.2022).
- URL-20: <https://www.haberturk.com/cumhurbaskani-erdogan-kripto-pa-raya-sicak-bakmiyorum-3444315> (Erişim: 16.07.2022).
- URL-21: <https://www.haberturk.com/son-dakika-haberi-bakan-soylu-acikladi-kac-suriyeli-ulkesine-dondu-3444683> (Erişim: 24.07.2022).
- URL-22: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/ak-partili-vekiller-secmenin-nabzini-tuttu-iste-secmenin-sikayetleri-1653942.html> (19.07. 2022).
- URL-23: AK Parti Genel Başkanvekili Numan Kurtulmuş: Göçmen meselesini çözeceğiz. Biz diğerleri gibi yabancı düşmanlığı üzerinden bu konuya bakamayız (Erişim: 22.07.2022)
- URL-24: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/metroda-sigara-ictigi-icin-dovulen-suriyeliler-videosu-gundem-olmustu-hepsi-turk-cikti-1654235.html> (Erişim: 01.07.2022).
- URL-25: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/ak-partili-atci-gocmenler-bizim-tarihi-akrabamiz-din-kardesimiz-1661469.html> (19.07.2022).
- URL-26: <https://www.birgun.net/haber/akar-dan-sinir-guvenligi-aciklamasi-yalan-goruntulerle-dezenformasyon-yapiliyor-386849> (Erişim: 22.07.2022).
- URL-27: <https://www.birgun.net/haber/memleket-partisi-uyesi-grup-saglik-merkezinin-tabelasinin-arapca-bolumunu-kapatti-390158> (Erişim: 09.07.2022).
- URL-28: <https://www.haberturk.com/rize-de-silahli-kavga-1-olu-2-yarali-3454448> (Erişim: 20.07.2022).
- URL-29: <https://www.haberturk.com/son-dakika-chp-lideri-kilicdaroglu-kadin-ciftcilerle-bir-araya-geldi-3458288> (Erişim: 16.07.2022).

- URL-30: <https://www.haberturk.com/iyi-parti-lideri-aksener-den-aciklamalar-3434454> (Erişim: 15.07.2022).
- URL-31: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/devlet-akli-devrede-iste-siginmacilarla-ilgili-bilinmeyen-gercekler-1655186.html> (23.07.2022).
- URL-32: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/mutlu-musun-simdi-umit-ozdag-bu-serefsizin-yeri-sokak-degil-kodes-suriyeli-yasli-kadina-tekmeli-saldiri-1660680.html> (Erişim: 12.07.2022).
- URL-33: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/rizede-silahli-saldiri-1-olu-2-yarali-1660293.html> (Erişim: 14.07.2022)
- URL-34: <https://www.birgun.net/haber/ukraynalilari-bekleyen-gercek-3-87973> (Erişim: 09.07.2022).
- URL-35: <https://www.birgun.net/haber/cem-kucuk-suriyeliler-olmasa-bazi-sektorler-eleman-bulmakta-zorluk-ceker-386755> (17.07.2022).
- URL-36: <https://www.birgun.net/haber/antalya-da-yabanci-uyruklu-baba-2-cocugunu-bicaklayarak-oldurdu-388726> (Erişim: 20.07.2022).
- URL-37: <https://www.birgun.net/haber/chp-li-gursel-tek-in-istanbul-un-goc-haritasini-cikardi-387027> (Erişim: 10.07.2022).
- URL-38: <https://www.birgun.net/haber/tkp-den-gocmenlerle-ilgili-8-maddelik-aciklama-akp-yi-kurtariyorlar-386871> (Erişim:11.07.2022).

“COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir:

Etik Kurul Belgesi: Bu çalışma için etik kurul belgesi gerekmemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

The following statements are made in the framework of “COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors”:

Ethics Committee Approval: *Ethics committee approval is not required for this study.*

Declaration of Conflicting Interests: *The author has no potential conflict of interest regarding research, authorship, or publication of this article.*